

2 Boeken Report

COLUMN

Huh? Een kwaliteits- enquête

Er zijn van die mensen en instellingen die je vervullen met stille bewondering. Zoals Wim de Bie. En het Huygens Instituut, de bron van talloze prachtige literair-historische uitgaven. Terwijl half literair Nederland zich vastdraait in verkoopcurves en marketingplaatjes werkt daar iemand nu aan de inventarisatie van de correspondentie van Herman Gorter. Sinds 2000 al. In de geruststellende taal van de wetenschappelijk ambtenaar: 'er worden afschriften gemaakt van de brieven, die de basis zullen vormen voor een wetenschappelijk geannoteerde (deel-)uitgave in boek- of andere vorm. Ook deze archiefeditie zal voorlopig alleen voor intern gebruik zijn.' Dat loopt dus wel.

Dat was mijn wereldbeeld tot gisteren. Toen vond ik op de site van het Huygens Instituut een citaat van Steve Jobs, een toespraak van een man in een te grote colbert en het Nationale Lezersonderzoek. Dat wil literaire kwaliteit objectief vaststellen. Door een enquête. Help! Wie verlost de letterkunde van het 'objectiveren' van kunstzinnigheid? Filmliedhebbers kunnen toch ook gewoon naar goede en slechte films gaan zonder zich druk te maken om 'objectieve criteria'. Vanwaar die sta-

tusobsessie? En waarom, waarom, wil het Huygens Instituut meten hoe literair het werk van David Baldacci, Tommy Wieringa en honderden anderen wordt gevonden? (Mijn gok: de tweede vaker dan de eerste).

Nu ben ik een liefhebber – ik vul altijd alles in wat ik te pakken kan krijgen – maar het Nationale Lezersonderzoek is de eerste enquête waarbij ik in slaap ben gevallen. Omineus staat er op de startpagina dat het onderzoek 'ongeveer vijf minuten' duurt. Eén klik verder sta je in een lijst van vierhonderd romans aan te kruisen welke je gelezen hebt (ongeveer 40 van de 400). Later krijg je de hele lijst opnieuw om aan te geven over welke ongelezen boeken je een mening hebt (de andere 360, maar dat is mijn slechte karakter).

Intussen treffen we onder de 'romans' *Selmonosky's droom* van Arnon Grunberg en *Mechanica* van Thomas Rosenboom. Even googelen. Het blijken los uitgegeven verhalen. In het verlangen om te objectiveren is hier een database niet opgeschoond. Nu we toch bezig zijn, waarom staat er geen literaire non-fictie in de lijst? Dat genre is zelden literair, maar wordt wel gelezen uit een verlangen naar ontroering, net als literatuur. Laat ze desnoods dat uitzoeken. Als de brieven van Gorter klaar zijn.

Arjen Fortuin

